

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Fiodor Cortac,
reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Fiodor Cortac împotriva Consiliului raional Strășeni și Societății cu
Răspundere Limitată „CREDO INDUSTRY”, intervenient accesoriu
Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la
repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1752/23
NR. PIGD 2-21101676-01-2ra-17012024)*

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a prevederilor art.432 alin.(1), (2) din Codul de procedură
civilă, la caz nu constituie temei de admisibilitate.

Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, jud. E. Lupan,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malî,

20 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 05 iulie 2021, prin intermediul poștei terestre (Vol.I, f.d.31), Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Strășeni, solicitând încasarea prejudiciului material în sumă de 10 135, 84 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 304, 08 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 25 noiembrie 2019, deplasându-se pe drumul local L-416 Bucovăț-Gălești, în apropiere de or. Bucovăț, r-nul Strășeni, fiind la volanul automobilului de model Mercedes E250 CDI, cu numărul de înmatriculare xxxxx, în lipsa semnalizărilor rutiere corespunzătoare despre iminența pericolului rutier pe traseu, a lovit cu roata autovehiculului în gropile de pe carosabil, în rezultat janta din față dreapta și cauciucul, au fost deteriorate. Automobilul a fost deteriorat drept urmare a impactului cu gropile de pe carosabil, care potrivit măsurărilor efectuate de inspectorii de patrulare aveau adâncimi de 10 cm, precum și din cauza lipsei semnalizării obstacolului și pericolului în trafic din cauza acestui obstacol. Aceste circumstanțe, și anume gropile de pe carosabil și lipsa semnalizării despre obstacol, au fost stabilite de către colaboratorii Inspectoratului de Poliție Strășeni, care au ieșit la fața locului și au cercetat cazul, întocmind schița accidentului rutier, stabilind cauzele acestuia și deteriorările cauzate automobilului.

3. Totodată, a menționat că potrivit raportului de evaluare nr. 361/02A din 10 februarie 2020, întocmit de S.R.L. „EXAUTO PLUS”, dauna adusă autovehiculului constituie suma de 10 135, 84 de lei.

4. Cu referire la prevederile art. 1 alin. (3), art. 5 alin. (2), art. 2 alin. (3) pct. 3), art. 13 alin. (1) și (2) din Legea drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995, art. 4 alin. (2) lit. c) din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28 decembrie 2006, art. 43 alin. (1) lit. g) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, art. 16 lit. a), art. 57 alin. (2),(6) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 07 iunie 2007, precum și că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1468 din 30 decembrie 2016 privind aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova, reclamantul a afirmat că sectorul de drum L-416

Bucovăț- Gălești, se află în gestiunea nemijlocită a administrației publice raionale Strășeni, iar în temeiul art. 13 din Legea drumurilor, administratorul poartă răspundere pentru starea tehnică a drumului, indicând că, administrația publică locală Strășeni, nu și-a îndeplinit obligația de întreținere a drumurilor, de semnalizare a pericolului în siguranța traficului rutier, motiv din care poartă vinovăția pentru prejudiciul cauzat reclamantului în urma accidentului, formându-se legătura cauzală între prejudiciul adus reclamantului și acțiunile pârâtului. La fel, a învederat prevederile art. 2006 alin. (4), art. 1998 alin. (1) din Codul civil.

5. Reclamantul prin scrisoarea nr. 19F/2 din 07 aprilie 2021 adresată pârâtului, a solicitat repararea prejudiciului, însă i s-a refuzat în compensarea acestuia prin răspunsul nr. C-48 din 13 mai 2021. Motivul refuzului a vizat: „1) la momentul producerii accidentului nu au solicitat prezența reprezentantului proprietarului drumului la fața locului pentru a constata cu certitudine cele întâmplate; 2) potrivit pct. 2 din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțele iminente; 3) respectiv, în acest sens apar dubii despre modul în care a avut loc accidentul și despre respectarea regulamentului circulației rutiere, mai mult ca atât obstacolul descris nu poate produce o asemenea pagubă.” În contextul dat, reclamantul a precizat că Inspectoratul de Poliție Strășeni nu a constatat vreo încălcare a vreunei reguli din Regulamentul circulației rutiere, iar automobilele care nimeresc în gropile de pe carosabil se distrug, fapt care nu a fost contestat nici de reprezentantul Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, care a participat la examinarea automobilului deteriorat.

6. Prin cererea depusă la 10 iunie 2022, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, a completat temeiului și obiectului acțiunii, cercul participanților la proces, indicând suplimentar S.R.L. „CREDO INDUSTRY” cu calitatea de pârât și a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului material în valoare de 10 135, 84 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 304, 08 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei.

7. În motivarea aceste cereri s-a invocat suplimentar că la 30 septembrie 2019 între Aparatul Președintelui raionului Strășeni (Consiliul raional Strășeni), în calitate de beneficiar și S.R.L. „CREDO INDUSTRY”, în calitate de antreprenor, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 29 privind achiziția prin licitație deschisă, obiectul căruia ține de executarea de către ultima a lucrărilor de reparație și întreținere a drumurilor publice de interes

raional din raionul Strășeni în anii 2019-2020, inclusiv drumul local L-416 Bucovăț-Găleşti. Iar conform pct.10.2 din contractul enunțat, dacă în legătură cu executarea lucrărilor de construcție se produce o daună unui terț, părțile contractante răspund solidar conform prevederilor legale. Astfel, în opinia reclamantului, răspunderea pentru prejudiciul cauzat este imputată în mod solidar părților.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin încheierea consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată din 19 octombrie 2021, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.

9. Prin hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Fiodor Cortac și s-a încasat de la Consiliul raional Strășeni în beneficiul lui Fiodor Cortac suma de 4 528, 07 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat. S-a încasat de la Consiliul raional Strășeni în beneficiul lui Fiodor Cortac suma de 135, 84 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, achitată de reclamant la înaintarea acțiunii, proporțional pretențiilor admise din acțiune. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN APEL

10. La 25 octombrie 2022, prin intermediul poștei terestre (Vol.I.f.d.188), Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, a declarat apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, solicitând admiterea acestuia, modificarea hotărârii primei instanțe, încasarea în mod solidar a prejudiciului material în mărime de 10 135, 84 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

11. La 09 noiembrie 2022, Consiliul raional Strășeni a declarat apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, solicitând casarea acesteia, emiterea unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor lui Fiodor Cortac.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin încheierea din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunere în termen, cererea de apel depusă Consiliul raional Strășeni împotriva hotărârii din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași.

13. Prin decizia din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Fiodor Cortac și s-a menținut hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași.

14. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a concluzionat că quantumul prejudiciului invocat de către partea reclamantă nu a fost probat prin probe suficiente și utile, legătura de

cauzalitate dintre deteriorările constatate prin actul de examinare a mijlocului de transport nr. 361/02A din 10 februarie 2020, pe de o parte și evenimentul produs la 25 noiembrie 2019, pe de altă parte, implicit cu referire la deteriorarea apărătoarei de noroi. Or, deteriorarea acestui element detașabil nu a fost invocată de către reclamant la etapa audierii sale de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Strășeni la 25 noiembrie 2019, nu a fost fixată în cadrul procesului-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 25 noiembrie 2019, la rubrica „părți deteriorate ale mijlocului de transport”, sau în încheierea din 27 noiembrie 2019 emisă de SST și AR al SSP a IP Strășeni, inspector superior, Gheorghe Vornicescu, asupra materialului înregistrat în REI-2 cu nr. 20193307561 (f.d.52), nefiind exclusă deteriorarea și cauzarea prejudiciului în alte circumstanțe de fapt, de loc și timp, inclusiv în perioada cuprinsă între 25 noiembrie 2019 și 10 februarie 2020.

15. Potrivit concluziilor raportului de evaluare a pagubei nr. 361/02A, în temeiul actului de examinare din 10 februarie 2020, în partea în care se referă la costul pieselor, materialelor și a manoperei necesare pentru reparația roții din față dreapta a automobilului, în sumă de 4 528, 07 lei ($1814,28+253,79+2640=4528,07$).

16. Citând prevederile art. 1998 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data producerii faptului juridic), art. 1398 alin.(1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), instanța de apel a notat că în sensul normei enunțate, este de înțeles că temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil, care constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale și care include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă, prejudiciu și vinovăția, iar lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

17. La fel, în sensul art. 57 din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 07 iunie 2007, reieșind din prevederile contractului de antrepriză nr. 29 din 30 septembrie 2019, instanța de judecată a constatat că pârâtul Consiliul raional Strășeni nu a făcut uz de dreptul prevăzut de art. 13 din Legea drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995, de a delega responsabilitatea pentru semnalizarea corespunzătoare, cât mai urgentă a obstacolelor aflate pe partea carosabilă, care stânjenesc sau pun în pericol siguranța traficului rutier.

18. Astfel, având în vedere prevederile art. 797 din Codul civil, conform cărora o obligație solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic sau prin lege, instanța de apel a relevat că partea apelantă nu a probat existența caracterului solidar al obligației de reparare a prejudiciului cauzat terțului, în alte cazuri, decât în legătură cu executarea nemijlocită a lucrărilor de

construcții, or condiționalitatea instituită contractual de către copârâți, nu a fost probată ca fiind incidentă la 25 noiembrie 2019, pe porțiunea de drum L416, unde s-a constatat existența gropilor pe partea carosabilă și unde a avut loc accidentul rutier cu implicarea reclamantului Fiodor Cortac. În context citând art. 2006 alin. (4), art. 2022 alin. (1) din Cod civil. Drept urmare instanța de apel a remarcat că în cazul în care repararea prejudiciului se face prin echivalent bănesc, despăgubirea trebuie stabilită nu prin apreciere, ci în raport cu prejudiciul suferit de persoana vătămată. Quantumul reparației prin echivalent bănesc trebuie stabilit în raport cu valoarea daunei la data pronunțării hotărârii judecătorești, deoarece numai astfel se asigură persoanei vătămate posibilitatea de a-și restabili, la prețul zilei, situația patrimonială pe care o avea înainte de prejudiciere.

19. Instanța ierarhic inferioară prin prisma normelor legale reținute în coraport cu situația de fapt, instanța de fond corect a dispus precum că prejudiciul material cauzat persoanei vătămate urmează a fi reparat de către persoana vinovată, dacă prejudiciul este o consecință a acțiunii sau inacțiunii săvârșite cu vinovăție, inclusiv sub forma imprudenței, când persoana nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

20. Instanța de apel nu a reținut argumentele apelantului referitor la faptul că, instanța de fond neîntemeiat a respins parțial încasarea prejudiciului material, în situația în care quantumul prejudiciului invocat de către partea reclamantă nu a fost probată prin probe suficiente și utile, legătura de cauzalitate dintre deteriorările constatate, or, prin actul de examinare a mijlocului de transport nr. 361/02A din 10 februarie 2020, pe de o parte și evenimentul produs la 25 noiembrie 2019, pe de altă parte, implicit cu referire la deteriorarea apărătoarei de noroi nu sunt certe.

21. Contrar prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care indică că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, Fiodor Cortac nu a prezentat probe incontestabile și pertinente în acest sens. În ordinea celor expuse, instanța de apel a conchis că apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță.

22. Referitor la pretenția compensare a cheltuielilor de judecată sub formă de asistență juridică, instanța de apel a considerat corectă soluția instanței de fond privind respingerea acesteia, or, de către reclamant/apelant nu a fost probată suportarea cheltuielilor, nefiind anexate dovezi în sensul declarat. Totodată, a constatat că în instanța de apel de către reprezentantul apelantului a fost anexată o copie a ordinului de plată nr.01 din 02 iulie 2021 privind plata onorariului avocatului în mărime de 4 000 de lei. În context instanța de

apel a citat prevederile art.119/1, art.122 și art.372 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

23. La 27 decembrie 2023, Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, admiterea integrală a acțiunii.

24. În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel nemotivată și neîntemeiată, bazată pe aplicarea și interpretarea eronată a normelor legislației, pe aprecierea vădit părtinitoare și nerezonabilă a probelor administrate, indicând ca temei prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b), c),d), e), f), alin. (2) din Codul de procedură civilă. Casarea deciziei recurate este iminentă, or, concluziile instanței de apel reproduc exact concluziile instanței de fond conform hotărârii supuse apelului, fără a se examina esența motivelor invocate în apel.

25. Totodată, reiterând, în esență, circumstanțele redată în cererea de chemare în judecată și în apel, instanța de judecată a admis încălcarea prevederilor art.123 alin.(6) și art. 27 din Codul de procedură civilă. Fiind evaluate atribuțiile cu care prin Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27 decembrie 2012 sunt învestiți polițiștii observăm că procedurile de constatare exhaustivă a deteriorărilor, inclusiv a celor ascunse aduse unui autovehicul nu se referă atribuțiile de serviciu ale polițiștilor. Mai mult nu se referă la atribuțiile de serviciu ale polițiștilor natura deteriorărilor și metoda de înlăturare a acestor deteriori: înlocuirea cu piesă nouă sau reparația piesei deteriorate Prin urmare, punerea în sarcina poliției sau a persoanei prejudiciate a omisiunii de constatare a deteriorării apărătorii de noroi este o obligație excesivă neprevăzută de lege. Mai mult, a îndeplinit cu bună credință obligația de informare a autorității competente ale statului despre incidentul survenit, astfel încât orice pretinsă omisiune a IP Strășeni nu poate fi pusă în sarcina sa. Totuși, chestiunea se referă nemijlocit la atribuțiile experților tehnici în domeniul reparației automobilelor.

26. Pentru aprecierea obiectivă, nepărtinitoare și rezonabilă a probelor administrate la dosar, precum și că apărătoarea de noroi se află în partea de sub motor al unui autovehicul, respectiv pentru constatarea deteriorării apărătorii de noroi ai motorului este necesară ridicarea automobilului de la pământ cu mijloace tehnice speciale, ceea ce a fost imposibil de efectuat în ziua incidentului în condiții de traseu. Din raportul și schița accidentului întocmite de către ofițerul IP Strășeni, Gheorghe Vornicescu, se constată că atât incidentul, cât și cercetarea la fața locului au avut loc în condiții de traseu și pe timp de noapte. Se observă în fotografiile anexate la actul de examinare a mijlocului de transport nr.361/02A din 10 februarie 2020 că deteriorarea

apărătorilor de noroi ai motorului a fost posibilă de constatat doar urmare a ridicării automobilului. Automobilul s-a ridicat în scopul de a cerceta dacă dedesubtul automobilului este deteriorat. La locul incidentului o astfel de constatare efectiv a fost imposibilă, distanța dintre caroserie și sol pentru automobilul în cauza/ garda la sol este de 12 cm, respectiv, este imposibil pentru o persoană matură să pătrundă sub automobil / într-un spațiu atât de mic pentru verificarea lui tehnică. Astfel de constatări se fac prin ridicarea automobilului prin mijloace tehnice speciale.

27. Recurentul a considerat că instanțele de fond și apel nu au acordat pãgubitelui dreptul la o despãgubire în mãrime de 5607,77 de lei din considerentul cã atât ofițerul IP Strãșeni, cât nu au pãtruns sub automobil sã constate dacã mai sunt si alte deteriorãri produse în urma impactului cu gropile de pe traseu. O atare concluzie a instanțelor de fond și apel nu este întemeiatã, atât din punctul de vedere al cercetãrii tehnice în condiții de securitate, cât și al notorietãții faptului cã garda auto la sol pentru oricare automobil caroserie sedan este micã unde corpul omului nu poate pãtrunde (tipul caroseriei este menționat în Raportul de inspecție tehnicã). În același context, este de remarcat de altfel din fotografiile din Actul de examinare a mijlocului de transport nr.361/02A din 10 februarie2020 cã pentru constatarea deteriorãrilor specialiștii care au participat la constatare nu au pãtruns sub automobilul aflat pe sol, dupã cum au pretins instanțele de fond si apel, dar l-au ridicat de la sol cu mijloace tehnice speciale. Astfel, cu privire la aceste considerente instanța de apel nu a dat niciun rãspuns, or anume de aceste motive a servit esența apelului.

28. Nemotivarea respingerii apãrãrilor încalcã dreptul sãu la un proces echitabil. Principiul procesului echitabil reclamã ca hotãrãrea sã fie motivatã, justițiabilul avînd posibilitatea sã cunoascã motivele care l-au tãcut pe judecãtor sã adopte una sau altã soluție și sã le conteste dacã sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotãrãri, lipsa motivãrii unei decizii judiciare punãnd în pericol dreptul la un proces echitabil (CEDO, Kaufman contra Belgiei, 1986). Prin urmare, instanțele judecãtorești sunt obligate sã-și motiveze soluțiile și concluziile, sã furnizeze toate rãspunsurile la întrebãrile care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesitã un rãspuns special în hotãrîre. In cazul, în care, instanța de judecatã se abține de a da un rãspuns special și explicit la cele mai importante întrebãri, fãrã a acorda pãrții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacã acest mijloc de apãrare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încãlcare a art.6 par.1 din Convenție (CEDO, Hiro Balani contra Spaniei, 1994).

29. Cu privire la rãspunderea solidarã a reiterat pct.10.2 din contractul de antreprizã nr.29 din 30septembrie2019.

30. La 02 mai 2024, Curtea Supremã de Justiție a expediat intimațiilor și intervenientului accesoriu copiile recursului declarat și a încheierii de numire spre examinare a admisibilitãții acestuia, creãnd astfel

participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului (Vol.II, f.d.48-56).

31. La 24 mai 2024, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.57), Consiliul raional Strășeni a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

33. Recursul declarat de Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, va fi examinat prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

34. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

35. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

36. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1).”

37. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

38. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 03 octombrie 2023. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată participanților la proces la 03 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.24). Astfel, recursul declarat este în termen.

39. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

41. Din analiza recursului declarat de Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, s-a invocat ca temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b), c),d), e), f), alin. (2) din Codul de procedură civilă, citate supra și a indicat interpretarea eronată a normelor legislației, pe aprecierea vădit părtinitoare și nerezonabilă a probelor administrate, ceea ce la caz nu s-a stabilit.

42. Argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma în vigoare la data declarării recursului, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate. Mai mult, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

43. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

45. În contextul prevederilor art. 432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică în cazul invocării în recurs a temeiurilor menționate la art. 432 alin.(1) lit.d)–f) din Codul de procedură civilă, dacă acestea au fost invocate și în apel sau dacă pretinsa încălcare a avut loc în instanța de apel, nefiind stabilite la caz anumite încălcări ce ar fi fost comise de instanța de apel.

46. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

47. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. a), urmează a fi considerat inadmisibil.

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul depus de Fiodor Cortac, reprezentat de avocatul Eugeniu Rusu, împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni